

אסורת של נקמנות גרמה

למלחמת אזרחים רצחנית

חמישים כפר רץ ערסאן עיואדה, כשי הוא שותתים, עד שצנח בבית-הקפה בכפר כנא. שכנע ימים גסס בבית-החולים האנגלי בנצרת, לאחר שאלמוני ירה כדור בבטנו. כשנפח את נשמתו, ביום השישי האחרון, נסתיים עוד פרק בהיסטוריה רחוקה-הדמים של הכפר. הפרק החדש נפתח מיד לאחריו.

★★★
מערך משפחתי

עה כפר כנא הגלילי שורה השכינה. זהו המקום, לדברי הברית החדשה, בו אירע הנס הראשון של ישו הנוצרי, כשהפך לפי בקשת אמו, מים לייין. אך שכונה אין פירושה שכנות, ושכנות אינה בהכרח שכי מתגוררים בו ארבעת-אלפים תושבים, מ' הם כרבע נוצרים, והשאר מוסלמים. אך השוני בדת אינו השוני היחיד החוצה את האוכלוסיה במקום. התושבים בכפר נבדלים

בחסות המשטרה נסגרו בני משפחת אמארה בבתייהם, מחשש לחידוש הרחוב. לעומת זאת, הורשו בני חמולת ההרוגים להשתתף בהלווייה.

ראש עיריית שפרעם, ג'ובר ג'בור, התגייס אף הוא למיבצע הרגעת הרוחות, השתתף בהלחייה ונאם ליד הקברים. עסקנים ערביים נודעים חברו לאנשי-ידת קתולים ומוסלמיים, שפשוטו בכפר, וניסו לשכנע את הצדדים שיסכימו להיפגש ולדון בדוקינים בשלום. אך כל הרצון הטוב שהושקע השבוע בבני כפר כנא, לא יכול היה לחסל במחיר יד את נוהג גאולת-הדם, שהוא ירושת ה' חברה הערבית הישנה. הרעיון, כי יש ל' לחום בנוהג העתיק והפרמיטיבי, קנה לו עתה חסידים רבים וחדשים, בעיקר מבין צעירי הכפרים שבסביבה.

הסכר אחד מצעירי כפר כנא: כל זמן שלא נשתחרר מן המינהגים הישנים האלה, לא נוכל להיאבק במלוא כוחנו על בעיר, תינו היומיומיות. ישנם עתה צעירים רבים, המוכנים לחלום בירושת העבר, אפילו אם יפגע הדבר במשפחותיהם שלהם. אנחנו מתכווננים להודיע, כי כל מי שינסה לפגוע בבני המשפחה היריבה, ייחשב בעינינו כמי שפוגע בכל הערבים גם יחד, וכמי שמחבל במאבקנו לקידום חברתי ולשחיון זכויות."

מוחמד אמארה, מחמולת הנסיכים, הם רגמו כל יריב שנקלע בדרכם לבית. ליוח אותם במסעם נשות החמולה, שאספו בכליהן אבנים לרגימה, הגישו אותם מפעם לפעם לידי הגברים. ליד הבית של מוחמד פרצה אש רובים, שלושה צעירים, מחמולת חלף, נפלו ברי במקום, מתבוססים בדמם. היסטוריה אחזה ברבים מתושבי הכפר. שליחים בהולים יצאו לכפרי הסביבה, כדי לגייס צעירים לעזרת כפר כנא השותתים. המשטרה, שחזרה בינתיים בכוחות מוג' ברים, החלה לטרק את בתי הכפר, במטרה לגלות את עקבות הרוצחים או כלי-נשק בלתי-חוקיים. עשרות תושבים נעצרו מיד.

★ ★ ★ ירושלם מן העבר

יותר מחמשת-אלפים איש ליה ביום הראשון את ארבעת הרוגי כפר כנא ל' מנוחתם. שלוש-מאות שוטרים חמושים ב' עוזים, ומצוידים באלות ומגינים, ליוח את מסע ההלחייה, מחשש לקורבנות נוספים.

ארונות נישאים בהלוויית ארבעת ההרוגים בכפר כנא. לפני הקבורה, כשהובאו הגופות מנצרת, שם נערך טקס הטהרה, חסמה המשטרה את הכביש הראשי נצרת-סביריה. בעת ההלוויה תפטו השוטרים עמדות על הגנות.

דם! דם! דם!

היה דרוש או רק ניצוץ קטן, כדי שחבית המתחכות בכפר תתפוצץ, ותגרוף עימה את תושביו השלחים. והניצוץ לא איחר לבוא, בצורת שתי נשים שבאו למעיין המקומי, ורבו בנייהן על מקומן בתור הארוך של נושאות הדליים. בקטטה שפרצה נפצעה אחת מהן, שהיתה, למרבה הצער, נסיכה. היא שברה את רגלה.

באותו שלב ניתן היה עוד להציל את השלום בכפר, ואז באה הפגיעה בכבוד האמארה, כשיריבתה של הנסיכה הציעה לה פיצויים כספיים על הפסד ימי העבודה, ש' נגרם בגלל השבר ברגל. בכפר כנא פרצה תיגרה.

התיגרה, שאירעה בשל מה בכך, נמשכה שנתיים, הפילה שני חללים, אחד מכל חמו' לה, פצעה עשרות, ונסתיימה רק בערב הבחירות לכנסת החמישית, בטולחה גדולה.

★ ★ ★ אש מן הבית

אך מתחת לפני השטח פועפע עוד השינאה ורבו הלחישות. מפה לאוזן הילכו שמועות, כי שני החשודים במעשי הרצח לא היו הרוצחים למעשה. הם שימי שו, לפי גירסה זו, רק חיפוי לרוצחים האמיתיים, והקריבו את עצמם לפי החלטת החמולות.

תאחת נקמת-הדם לא שככה, והיא שהד' ריכה את הרוצח האלמוני שירה בעחאודה (36), בן לחמולת המערך.

לאחר שהובל עחאודה לנצרת, שם נותח בבטנו, פשטו משמרות המשטרה בכפר. היה ברור, כי אם ימות הפצוע תתלקח מלחמת-אזרחים של ממש. אך למרבה הפלא סולקו השוטרים כעבור ימים ספורים, ב' טרם הוברר סופית מצבו של עחאודה.

בצהרי היום השישי, כשנודע בכפר כי הפצוע מת, נקבצו עשרות תושבים מבני משפחתו, והחלו לנוע אל עבר ביתו של

זה מזה גם ברמת הדיור, גם ברמת ההש' כלה, ובעיקר בכמות הקרקע שבבעלותם. בכפר כנא יש חמולה אחת, עשירה ומבו' ססת, שלה הבעלות על חלק גדול מאדמות האזור. קוראים לה אמארה, ואמיר פירושו נסיך. יש בו, כמו בכל כפר אחר, הרבה משפחות מחוסרות קרקע, ומשפחות שבבע' לוחן רק משקים ועיירים. אלה התלכדו ב' שנים האחרונות לחמולה אחת, הנקראת "חלף", וחלף פירושו מערך, או העירכות. המערך היתה, מאז שולדה, את האירגון של המשפחות העניות, שקם להתגונן בפני התי' עמרות האמירים.

במשך עשרות שנים שלטו הנסיכים ב' עניים, וניצלו את בעלותם על הקרקע כדי להכתוב את רצונם בכפר. בני המשפחות העניות, שזוקקו להתפרנס מעיבוד אדמות הנסיכים, קיבלו את העול בשקט. כך זה היה בזמן האנגלים, כך זה היה בזמן התור' כים, וכך גם היה לפנייהם.

השינוי הראשון החל להסתמן רק בשלהי מלחמת-העולם השנייה, והוא הלך והתגבר בעשר השנים האחרונות. תחילה היה זה הצבא הבריטי, ולאחר-מכן היה זה המשק הישראלי המתפתח, שרדש ידדים עובדות בשירותים ובתעשייה. הכפרי העני, החל למצוא את פרנסתו מחוץ לכפר, יכל, יחד עם זאת, לגלות יתר עצמאות כלפי בעל האדמות.

הגילוי הבולט הראשון להתנגדות חמולת המערך לבני האמארה אירע לפני שש שנים. על סדר-יומיו של כפר כנא עלתה בעיית המים, ותושביו נחלקו לשני מחנות. המחנה העני, שהתרכז סביב חמולת החלף, רצה בניצול מי המעיין המקומי וחלוקתם בבתיים. העשירים יותר, שהתרכזו סביב אמארה, דרשו לקצור את הכפר לרשת המים של מקורות, לבגזרת-עילית, המסוגלת למסך יו' תר מים למטעיהם. החיבור לרשת מקורות היה עולה כה הרבה, שהיה מעבר ליכולתן של המשפחות העניות.

לא ידעו על קיומם, ולא יכלו להשתתף בהם. הבחירות עצמן נתקיימו בחופש ה' טרימסטר, זמן בו סטודנטים רבים אינם בירושלים.

הכנסת

מישחק האדונים גדולתו של בן-גוריון היא בכך שהוא דוגל בריכוז השינאה. לעולם אין הוא שונא שני אנשים בעת ובעונה אחת. היתה תקופה כשבן-גוריון שנא את (המשך בעמוד 10)

כיר הא סטודנטים של מפא"י עודד סו' בול, ניגש השבוע אל סגני יושב-ראש הס' תדרות הסטודנטים, אנשילי-כוד לשעבר ברון גורביץ ומיכאל אלבין, הציע להם להציג מועמדים במשותף, להבטיח בדרך זו לפחות בחירה של כמה מאנשי מפא"י.

ההצעה נדחתה. אנשי מפא"י עצמם לא היו תמימי-דעים בקשר לפעולות חבריהם. כאשר החליטה מזכירות תא מפא"י לנגות את לוי אשכול, בעיקבות הדחתו של דוב יוסף, פורסם באוניברסיטה כרוז בחתימת קבוצת סטודנ' טים תומכיה-מערך, בו גונגה הגינוי בחרי' פות רבה. באותו כרוז אף סופר כיצד נבחרה מזוכי רות תא מפא"י בין הסטודנטים: "הודעה על הבחירות כלל לא פורסמה באוניברסיטה. על שסטודנטים רבים תומכי המערך בכלל

הצליחה האגודה להגיע לחקציב מאוזן. זאת לאחר ששנה קודם לכן היה גרעון בסך 55 אלף ל"י. השנה אף הוקמה ועדה אקדמאית באוניברסיטה, בה יושבים פרו' פטורים וסטודנטים, דנים במשותף בבעיות האוניברסיטה.

גילויים נוספים של היושבי-ראש: בזמן כהונתם של אנשי מפא"י הוקצב לחגיגות יום-הסטודנט סכום של 1500 ל"י, אך ל' מעשה הוצא באותו יום סכום של 45 אלף ל"י. חשבון הטרלפון של הסתדרות הסטודנטים של אנשי מפא"י הסתכם בשנה אחת ב-17 אלף ל"י. עובדות אלה נתגלו רק עתה, מכיוון שאנשי מפא"י לא טרחו כלל לנהל הנהלת-חשבונות מסודרת. **גילוי הגילוי.** אנשי מפא"י אינם בטרי חים, כפי הנראה, בהצלחה, ולראייה: מר

עו לתא הסטודנטים של המערך להתייצב כגוף אחד לבחירות, לקרוא לאנשיו ל' הצביע אך ורק בעד אנשי המערך. איתם סטודנטים, שהתאגדו לפני שנה תחת השם ליכוד, התרכזו ברובם גם השנה, הציבו סטודנטים על-מילגנתיים כי מועמדים מטעמם.

לשולטים העכשוויים בהסתדרות הסטודנ' טים היה יתרון גדול על יריביהם מאתמול וממחר. הם יכלו להצביע על הישגים של ממש בשנת פעולתם האחרונה. **מה נעשה בכסף?** בין הישגי הסתד' רות הסטודנטים עליהם הצביע בגאווה ה' יושבי-ראש בועז וקסמן: בפעם הראשונה